

EFFEKTRAPPORT 2024

Sammanställd i september 2025

INSAMLINGSSTIFTELSEN VI PLANTERAR TRÄD (Vi-skogen)

Adress: Vi-skogen PO Box 11175, 100 61, Stockholm

Besöksadress: Alsnögatan 7, Stockholm

Tel: +46 (0)8 120 372 70

Webb: www.viskogen.se

Insamling: Pg 90 05 08 | Bg 900-5083

Org.nr: 802012 8081

E-post: info@viskogen.se

Innehållsförteckning

1. Om Vi-skogen.....	3
2. Vi-skogens strategiska arbete.....	4
2.1 Förändringsteori.....	4
2.2 Vi-skogens målgrupp och geografiska fokus	5
2.3 Strategiska mål	5
2.4 Resultområden	6
3. Vi-skogens resurser	7
3.1 Vi-skogens intäkter	7
3.2 Vi-skogen totala verksamhetskostnader för 2024.....	7
3.3 Så använder Vi-skogen sina resurser.....	8
3.4 Vi-skogens resursmobilisering 2024.....	9
4. Vi-skogens arbete 2024	10
4.1 Våra fokus 2024	10
4.2 Arbetet i våra verksamhetsländer	11
5. Resultat och effekter av vårt arbete 2024	12
5.1 Resultat.....	12
5.2 Utvärdering av effekter – när träd förändrar liv	14
6. Hur Vi-skogen mäter effekt	15
6.1 Mått som Vi-skogen använder för att mäta prestationer och utfall.....	15
6.2. Processen för att samla in data och beräkna rapporterade mätresultat	16

Kärnan i Vi-skogens arbete är **agroforestry**– en hållbar jordbruksmetod där träd samverkar med grödor och boskapsskötsel på bönders gårdar. Träden ger bland annat skugga åt andra grödor och skyddar jorden mot torka, kraftiga skyfall och jorderosion. Löven från träden ger mat till djuren, medan trädens frukt och bär ger näringstillskott till familjerna. Bönder som ställer om till agroforestry får större skördar och en rikare variation av olika grödor. Det gör att bönderna och deras familjer tryggar sin tillgång till mat under en större del av året och kan sälja olika grödor året om efter säsong. Det både ökar inkomsterna och tryggar försörjningen över tid. Samtidigt bidrar träden till ett bördigare landskap med rikare biologisk mångfald. Dessutom binder de koldioxid från atmosfären.

1. Om Vi-skogen

Vi-skogen är en svensk biståndsorganisation som planterar träd och utbildar bönder med småskaliga jordbruk i hållbara jordbruksmetoder. Verksamheten sker i Kenya, Uganda och Tanzania länder som är hårt drabbade av avskogning, klimatförändringar och dess förödande effekter för människor och natur. Vi-skogens uppdrag är att bekämpa fattigdom och klimatförändringar tillsammans.

Rent juridiskt är Vi-skogen en insamlingsstiftelse. Stiftelsen grundades av Tidningen Vi och Konsumentföreningen (KF) år 1983. Den är ideell, icke-religiös och partipolitiskt obunden. Sedan starten 1983 har Vi-skogen bidragit till att plantera över 160 miljoner träd, och under de senaste tio åren har Vi-skogen stöttat drygt 2,4 miljoner människor att ta sig ur fattigdom.

Huvudkontoret finns i Stockholm, men fältarbetet sker i Kenya, Tanzania och Uganda där landskontor är registrerade i respektive land. Landskontoren ansvarar för det direkta samarbetet med partners som implementerar Vi-skogens arbete i respektive land.

Vi-skogen har även ett regionkontor i Nairobi, Kenya, som stöttar landskontoren med expertis, med mera. I Sverige arbetar Vi-skogen främst med metodutveckling, uppföljning, insamling, kommunikation och påverkan.

Under åren har arbetet utvecklats. Från att ha delat ut plantor till bönder började Vi-skogen i stället att dela ut råd om hur träd kan göra nytta i jordbruket. Konceptet agroforestry introducerades, där träd samverkar med grödor och boskapsskötsel.

Idag arbetar Vi-skogen med att stärka lokala bondeorganisationer i syfte att fler bönder ska ställa om till hållbart jordbruk, vilket minskar avskogning, motverkar klimatförändringar och fattigdom, stärker den biologiska mångfalden och ökar böndernas inkomster och tillgång till mat. Samtidigt gör Vi-skogen det lättare för bönder att hävda sina rättigheter genom starka bondeorganisationer.

Denna rapport avser verksamhetsåret 2024 (1 januari – 31 december)

2. Vi-skogens strategiska arbete

2.1 Förändringsteori

Vi-skogen arbetar för att jordbruk som påverkar miljö och klimat negativt ställs om och blir hållbart. Hållbart jordbruk genom metoden agroforestry stärker ekosystem och biologisk mångfald, bidrar till att bromsa klimatförändringarna, ökar böndernas och odlingarnas motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter, och ger större och mer varierade skördar. Det ger bönderna bättre inkomst, säkrar deras tillgång till mat, och motverkar hunger och näringsbrist.

Förändringsteorin går i korthet ut på att förmedla kunskap om hållbart jordbruk där träd ingår för att bekämpa klimatförändringar och fattigdom tillsammans, samt bygga upp kapaciteten hos lokala partnerorganisationer för ett starkare civilsamhälle. Genom att organisera sig i demokratiska, medlemsbaserade organisationer har människor möjlighet att kräva sina rättigheter av beslutsfattare och andra aktörer.

Organisationerna servar också sina medlemmar genom att till exempel hålla utbildningar, göra det möjligt att ta lån för att investera i sitt jordbruk, och förhandla fram bättre villkor när medlemmarna säljer och köper varor. Det ger medlemmarna möjligheter att förbättra sina liv.

I nedanstående bild beskrivs hur Vi-skogens arbetsområden och metoder leder till att uppnå organisationens mål och vision. Bilden är från Vi-skogens strategi 2023 2027. –

Illustration av stegen i förändringsteorin:

2.2 Vi-skogens målgrupp och geografiska fokus

Målgruppen är småskaliga bönder och deras familjer – med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar och barn som lever i fattigdom. Vi-skogen riktar sig till bondefamiljer som har begränsad tillgång till produktiva resurser och möjligheter, som har en otrygg tillgång till mat, och som upplever effekterna av klimatförändringar. Vi når dem genom att samarbeta med medlemsbaserade bondeorganisationer.

Vad gäller geografiska områden fokuserar vi på de område där vi är mest relevanta och kan göra störst skillnad – både när det gäller vilka länder vi arbetar i och var i länderna vi verkar. Kriterier som ett områdes sårbarhet för klimatförändringar, vilket värde vi kan bidra med och tillgängliga resurser styr. På sikt vill vi arbeta på fler platser, både inom Kenya, Tanzania och Uganda, och i nya länder.

Vi vill särskilt utforska hur våra metoder kan göra nytta för natur och människor i halvtorra och torra områden där det regnar lite eller inte alls.

2.3 Strategiska mål

Målbild för 2027: Vi vill på ett hållbart sätt förbättra levnadsvillkoren för småskaliga bönder och deras familjer, med fokus på Afrika söder om Sahara, men även bortom det, genom ökad livsmedels- och näringstrygghet, ökad motståndskraft mot klimatförändringar, förbättrade inkomster, bevarande av biologisk mångfald och större tillgång till mänskliga rättigheter – framför allt rätten till mat, rätten till en ren, hälsosam och hållbar miljö och lika rättigheter för kvinnor och män.

Strategiska delmål för att nå målbilden

Medlemmar i bondeorganisationer ökar sin livsmedels- och näringstrygghet, inkomst och motståndskraft genom hållbara produktionsmetoder, ökad tillgång till produktionsmedel, marknader och förädling, ökad biologisk mångfald, samt begränsning av och anpassning till klimatförändringar.	Starka bondeorganisationer som samarbetar med Vi-skogen använder i allt högre grad demokratiska, inkluderande och hållbara metoder. De levererar rättighetsbaserade tjänster, mobiliserar effektivt, och driver opinion till förmån för sina medlemmar och samhället i stort i politiska forum.	Lokalsamhällen som nås av Vi-skogen och våra partners insatser har i allt högre grad ett rättighetsbaserat förhållningssätt. De identifierar och tar itu med bakomliggande orsaker till ojämlikhet som begränsar kvinnors, ungdomars och barns aktiva och meningsfulla deltagande. Samhällena gör det möjligt för dessa grupper att utnyttja sin fulla potential på det sociala, miljömässiga och ekonomiska området.	Vi-skogen är en efterfrågad expert med starkt fokus på utvecklings-samarbete, agroforestry, samt begränsning av och anpassning till klimatförändringar. Vi tar ansvar gentemot våra förmånstagare och efterlever våra egna och givares uppförandekoder och standarder. Vi intensifierar vårt påverkansarbete för att lyfta våra kärnfrågor och skapa utrymme för våra partners att uttrycka sina krav i lokala, nationella, regionala och globala forum.
Ökad biologisk mångfald och begränsning av, anpassning till och motståndskraft mot klimatförändringar förbättrar inkomsterna och motståndskraften och bidrar till en hållbar miljö.			
Ökad livsmedels- och näringstrygghet bidrar till att stärka rätten till näringsrik mat för alla.			
Bönderna kommer att få en mer hållbar och motståndskraftig försörjning.			
Genom att arbeta för att säkerställa starkare bondeorganisationer gynnar Vi-skogen samtidigt organisationens medlemmar och deras samhällen.			
Opinionsbildning är en viktig del av strävan mot alla strategiska mål och målbilden.			

Hur resultatområdena bidrar till målen

2.4 Resultområden

Starkare bondeorganisationer:

Under strategiperioden kommer Vi-skogen att arbeta för att stärka kapaciteten hos medlemsbaserade bondeorganisationer. I sin tur kommer bondeorganisationerna att mobilisera och leverera rättighetsbaserat arbete, inklusive opinionsbildning, till förmån för sina medlemmar och samhället i stort.

Ökad biologisk mångfald och begränsning av, anpassning till och motståndskraft mot klimatförändringar:

Vi-skogen arbetar med hållbara jordbruksmetoder, eller SALM-metoder, med särskilt fokus på agroforestry där träd planteras bland grödor. SALM (Sustainable Agriculture Land Management) omfattar metoder som används av bönder för att motverka, anpassa sig till och skapa ökad motståndskraft mot effekterna av klimatförändringar. Den biologiska mångfalden ökar ofta där SALM-metoder praktiseras, och bondgårdarna och omgivande ekosystem blir mer motståndskraftiga mot översvämningar, torka, extrema temperaturer och andra effekter av klimatförändringarna. Agroforestry och andra SALM-metoder hjälper också till att motverka klimatförändringarna genom att binda koldioxid. Metoderna kan anpassas till många typer av miljöer (t.ex. torra, fuktiga och tropiska). De är hållbara för miljön, för klimatet och för de människor som odlar, säljer och äter maten. Att använda SALM-metoder som agroforestry genererar också en rad ekosystemtjänster.

Ökad livsmedelstrygghet:

Vi-skogen ska stärka bondeorganisationer så att de i sin tur kan hjälpa sina medlemmar att få tag i den mat de behöver året om. Att mat alltid finns tillgänglig att skörda eller köpa till ett överkomligt pris är en hörnsten för att förverkliga alla människors rätt till mat. Att kunna äta en tillräcklig mängd varierad och näringsrik mat varje dag är en förutsättning för att kunna hålla sig frisk och ta del av samhällslivet

Hållbara och motståndskraftiga försörjningsmöjligheter:

Vi-skogen ska stärka bondeorganisationerna så att de i sin tur kan hjälpa sina medlemmar att förbättra sin försörjning genom hållbart jordbruk och företagande. Det kan handla om att lära sig att höja kvaliteten på en gröda, förädla och öka värdet på en produkt, eller förlänga hållbarheten för ett livsmedel. Det kan också handla om att få tillgång till konkurrensutsatta marknader och förhandla om att få skäligt betalt för det man säljer. Medlemmarna kan också få möjlighet att starta företag eller hitta extrajobb som ger en sidoinkomst till det de kan tjäna på sitt jordbruk.

Opinionsbildning och påverkansarbete:

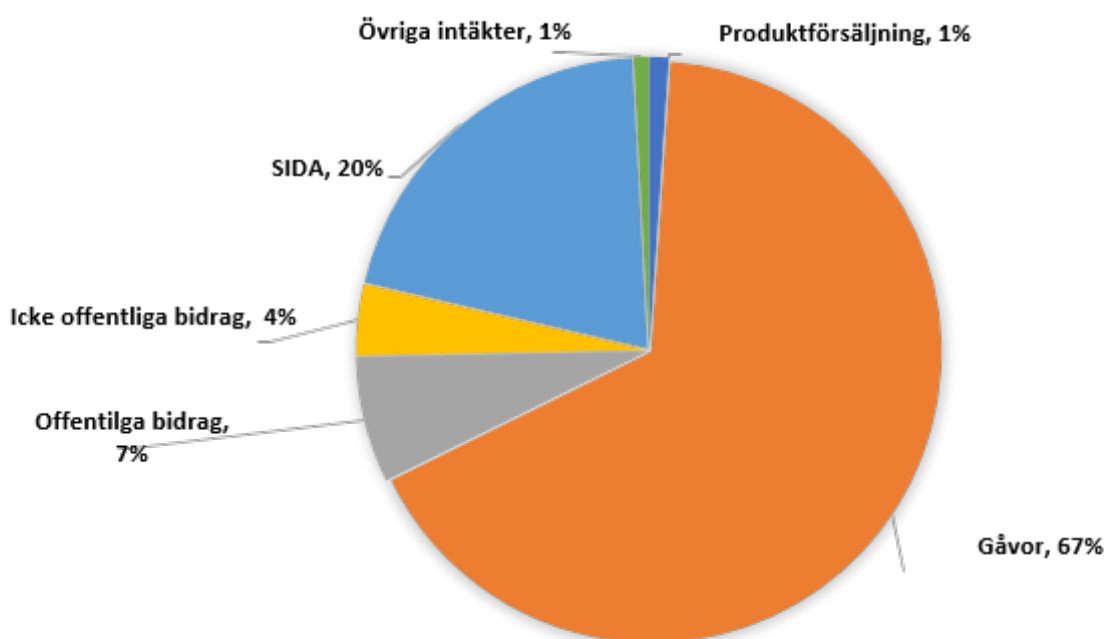
Opinionsbildning och påverkansarbete är en strategisk process för att inspirera till och kräva förändring i politik och praktik. Det kan ske på lokal, nationell, regional och eller internationell nivå. Allt påverkansarbete under strategiperioden utgår från Vi-skogens uppdaterade påverkansstrategi 2018–2030. Syftet är att driva fram meningsfull politisk förändring så att småskaliga bönder får sina mänskliga rättigheter uppfyllda och får bättre förutsättningar att bedriva hållbart jordbruk, särskilt agroforestry. För beslutsfattare på nationell, regional och global nivå rekommenderar Vi-skogen åtgärder som stärker agroforestry, biologisk mångfald och rätten till mat, samt ökar anpassningen till, begränsningen av och motståndskraften mot klimatförändringar.

3. Vi-skogens resurser

3.1 Vi-skogens intäkter

Vi-skogen har biståndet ett stabilt finansiellt inflöde från privatpersoner, företag och institutionella givare. Det innebär att stiftelsen kan göra medvetna och långsiktiga investeringar som främjar både långsiktiga och kortsiktiga måluppfyllser. Vi-skogen arbetar aktivt med att söka privata intäkter och bidrag från institutionella givare.

Bilden nedan illustrerar varifrån Vi-skogen fick pengar 2024:

Under 2024 samlade Vi-skogen in 52 miljoner kronor i gåvor. Givandet från privatpersoner har fortsatt vara stort (ca 28 miljoner+ 5,6 miljoner från Biståndsknappen, dv pantade burkar). Företag och organisationer har gett 7,2 miljoner kronor, och Postkodlotteriet 11 miljoner kronor och Humanfonden 524 tusen kronor.

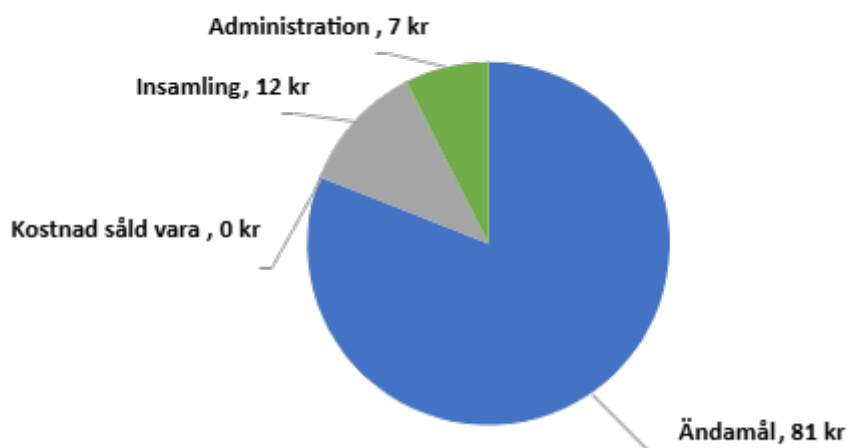
3.2 Vi-skogen totala verksamhetskostnader för 2024

Verksamhetskostnader (i tusen kronor)	
Ändamålskostnader	72 164
Insamlingskostnader	10 270
Kostnad sålda varor och tjänster	0
Administrationskostnader	6 670
Summa verksamhetskostnader	89 104

[Se mer i Vi-skogens verksamhetsrapport 2024.](#)

3.3 Så använder Vi-skogen sina resurser

Bilden nedan illustrerar hur Vi-skogens totala verksamhetskostnader fördelades år 2024 per kostnadsslag:

Under år 2024 Vi-skogen hade Vi-skogen 52 anställda, varav 18 på huvudkontoret. På huvudkontoret arbetar personal som är specialiserad på insamling, påverkansfrågor, kommunikation, administration, ekonomi, HR och metod- och utvecklingssamarbete.

Huvudkontoret ansvarar för att samordna och kvalitetssäkra all verksamhet.

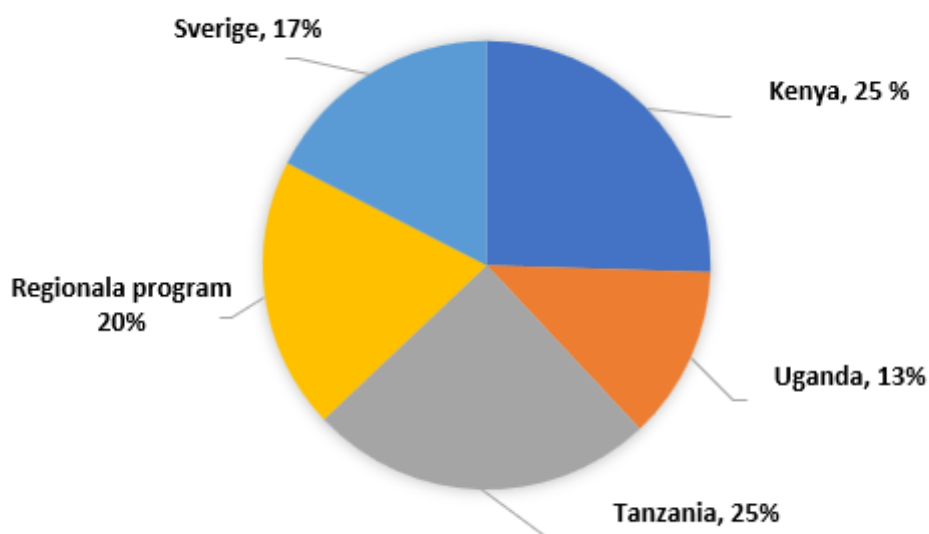
I verksamhetsländerna och på regionkontoret arbetar ämnesexperter, verksamhetsexperter och programsamordnare. Flera i verksamhetsländerna har arbetat länge inom organisationen och har stor erfarenhet och kunskap om hur arbetet bedrivs effektivt och med största möjliga effekt.

Organisationen äger i verksamhetsländerna ett antal fordon. Dessa fordon säkerställer att organisationens anställda kan åka till projektverksamheten på ett effektivt och säkert sätt. Andra resurser som organisationen nyttjar är IT-utrustning, telefoner, internet, kontorsmaterial, utbildningar av partnerorganisationer, olika systemstöd, samt träd. I Kenya och Tanzania återfinns även utbildningsträdgårdar dit partnerorganisationer och bönder kan åka för att lära sig mer om agroforestry och hållbara jordbruksmetoder.

I verksamhetsländerna implementerar Vi-skogen projekt genom partnerskap med lokala, regionala och nationella bondeorganisationer. Undantaget är Vi-skogens projekt med inriktning mot kolinbindning som till stor del implementeras av Vi-skogen själv (på grund av bland annat kontraktsregler). Genom att arbeta med partners säkerställas en långsiktigt hållbar utveckling. Det ligger i linje med Vi-skogens mål att arbeta rättighetsbaserat och sätta dialog och samverkan i centrum.

Regionkontoret i Nairobi, Kenya, koordinerar och följer upp arbetet i Afrika. Regionkontoret leds av en regionchef som samordnar verksamhetsländernas arbete tillsammans med ämnesexperter och andra som underlättar och stöttar ländernas arbete.

Bilden illustrerar hur Vi-skogens ändamålskostnader fördelades geografiskt år 2024:

Vi-skogens organisatoriska uppbyggnad underlättar organisationens mål- och resultatuppfyllelse. Ett nära samarbete mellan partners, land-, region- och huvudkontor säkerställer att Vi-skogen sätter organisationens målgrupp i fokus. Olika kontor ansvarar för olika delar av måluppfyllelsen, vilket säkerställer hög effektivitet och resurshantering. Det pågår ständigt utveckling i organisationen för att ytterligare stärka dessa delar.

Den samlade kapaciteten och kunskanden inom Vi-skogen, dess partners och nätverk bidrar på ett kostnadseffektivt sätt till långsiktig hållbar utveckling och att organisationens mål kan uppnås. Vid behov samarbetar Vi-skogen därtill med externa aktörer för exempelvis mediarelationer, översättningar, layout och mediaproduktion. Det gör att Vi-skogens egen personal kan fokusera på sina expertområden.

3.4 Vi-skogens resursmobilisering 2024

Under 2024 har Vi-skogen fortsatt att säkra finansiering från både privata givare och institutionella aktörer. En viktig del av finansieringen kommer från Sida, vars stöd till civilsamhället har utgjort cirka en femtedel av organisationens totala intäkter. När Sida under året valde att avsluta det tidigare avtalet som gällde till 2027, öppnades möjligheten för Vi-skogen att ansöka om medel direkt från Sida enligt nya kriterier.

En stor del av året har därför ägnats åt att förbereda och arbeta med denna ansökan. I november 2024 kom beskedet att Vi-skogen var en av 24 organisationer som gått vidare och fått möjlighet att lämna in en fullständig ansökan. Det nuvarande avtalet med ForumCiv löper till september 2025, och målsättningen är att därefter teckna ett nytt direktavtal med Sida.

Organisationen ser också över möjligheten att bredda sina intäkter genom fler ansökningar till stora institutionella givare och stiftelser.

Vi-skogen är en av 61 organisationer som får stöd från Svenska Postkodlotteriet och mottog 2024 en generös gåva på 11 miljoner kronor. Dessa medel är inte öronmärkta, vilket möjliggör satsningar där behoven är som störst.

Under året har Vi-skogen även fått finansiering från Radiohjälpen för ett projekt i den konfliktfyllda regionen West Pokot i Kenya, i samarbete med den kenyanska scoutorganisationen Kenyan Scouts Association. Projektet syftar till att skapa en trygg skolmiljö, förbättra tillgången till rent vatten och näringsrik mat samt utbilda barn i rättigheter, ledarskap, klimatsmart odling och fredsbyggande.

Utöver de institutionella bidragen har Vi-skogen samlat in totalt 28 miljoner kronor från privata givare, en ökning från föregående år. Vid årets slut hade organisationen 8 270 månadsgivare, som tillsammans bidrog med 16,4 miljoner. Enstaka gåvor uppgick till 11,3 miljoner, inklusive en stor donation på 2,5 miljoner i september samt en framgångsrik julkampanj som genererade 3,6 miljoner.

Under året har också en satsning gjorts på att erbjuda våra givare möjligheten att skriva ett testamente via tjänsten Lawly. Kommunikationen bidrog till att fem personer valde att skriva ett testamente där Vi-skogen ingår till ett uppskattat värde av 5,5 miljoner.

Vi-skogen har också stärkt sina företagssamarbeten och hade under året nio aktiva partners, inklusive COOP, Swedbank/Humanfonden och Hilleberg the Tentmaker. Totalt samlades 12,8 miljoner in från företagsgåvor och samarbeten. Klimatkompensationsförsäljningen pausades till följd av försenade verifieringar av klimatkrediter. Kommunal och Blomsterlandet, två kunder som vanligtvis brukat köpa klimatkompensation, konverterade till långsiktiga företagssamarbeten, efter ett aktivt arbete från vår sida.

4. Vi-skogens arbete 2024

4.1 Våra fokus 2024

Under året har Vi-skogen fortsatt arbeta inom ramen för det femåriga programmet (ASILI-B Agroforestry for Sustainable livelihoods and Biodiversity). Detta är ett femårs-program finansierat av Sida/Civsam genom ForumCiv. Vi-skogen har i den processen påbörjat en geografisk förflyttning mot mer utsatta områden, till semi-torra och torra områden. Det har också inneburit att avtal tecknats med flera nya partnerorganisationer i samtliga tre verksamhetsländerna.

Under 2024 har fortsatt framgångsrikt arbete skett i två av våra projekt med inriktning mot kolbindning, KACP och Mt Elgon. Kenya Agricultural Carbon-projektet (KACP) har sen 2022 implementerats genom fyra partnerorganisationer, nämligen BAFMA, Kimaeti Farmers Association, WEGFA och EBENEZER. Under 2024 beslutade Vi skogen att återgå till egen implementering i organisationen. Förberedelserna för övertagandet har påbörjats.

Vi-skogen har under året ytterligare stärkt sin roll som expertorganisation inom klimatkompensation, agroforestry och hållbar markanvändning (SALM). Den ökade efterfrågan på vår specialistkunskap har möjliggjort en vidareutveckling av vårt expertstöd, med fortsatt finansiering från Sida. Som en del av detta arbete etablerades en särskild expertdesk för klimatåtgärder och landbaserade klimatprojekt. Funktionen, som finansieras av Sida, erbjuder rådgivning till både Sida och svenska ambassader i Afrika. Syftet är att fördjupa kunskapen om klimatfinansiering och kolmarknaden, samt att bidra till mer effektiva och hållbara insatser inom området. Vi-skogen har även initierat en expertgrupp inom ramen för ett projekt finansierat av SIANI, med fokus på agroforestry i torra regioner i östra Afrika. Gruppen arbetar för att utveckla kunskap och strategier som stärker småskaliga bönders motståndskraft mot klimatförändringar.

Under året genomförde Vi-skogen en studie på 180 småskaliga gårdar i Tanzania och Kenya för att undersöka agroforestrys påverkan på biologisk mångfald. Resultaten visar att agroforestry bidrar till rikare ekosystem, med ökad förekomst av insekter, växter, smådjur och trädarter. Jorden på dessa gårdar hade också högre halter av kväve och organiskt kol, samt fler mikroorganismer – vilket stärker jordhälsa och ekosystemtjänster som pollinering och näringsåtervinning.

Under 2024 var Vi-skogen fortsatt aktiva i Agroforestry Network – ett nätverk initierat av Vi-skogen som verkar för att öka kunskapen om agroforestrys potential i utvecklingsländer. Nätverket samlar aktörer som SLU Global, Naturskyddsföreningen, Focali och SIANI. Under året publicerades en policybrief om agroforestry i Ukraina, som presenterades vid ett evenemang i Stockholm med bland andra Margot Wallström. Nätverket deltog även vid IUFRO World Congress, vilket stärkte dess internationella synlighet.

Vi-skogen deltog på FN:s klimatmöte COP29 i Baku, Azerbajdzjan, där vi var inbjudna av Kenyas departement för miljö, klimat och skogsfrågor. Under ett seminarium lyfte vi agroforestry som en nyckelstrategi för att nå Kenyas klimatmål och stärka försörjningsmöjligheter, biologisk mångfald och social inkludering. Vår representant, Monica Nderitu, deltog som talare och panelmedlem i det kenyanska NDC-paviljongen. Seminariet lockade över 50 deltagare och underströk vikten av agroforestry i klimatfinansiering och policyutveckling.

Vi-skogen har också syns i media, bland annat genom en TV4-intervju om minskade intäkter från Biståndsknappen och en debattartikel i Aktuell Hållbarhet om behovet av hållbart jordbruk för att uppnå de globala målen om biologisk mångfald.

Under 2024 startades en slags inkubator (incubation hubs) för små men lovande bondeorganisationer som behöver få ordning på allt från styrelsearbete till administration för att kunna stå på egna ben. När de får växa genom Vi-skogen kan de göra stor nytta för alla sina medlemmar. 16 organisationer deltog under året i programmet för att stärka sin kapacitet vilket ökar deras möjligheter till framtida samarbeten. Några av organisationerna har efter processen i Incubation Hub kunnat ingå partnerskap med Vi-skogen.

4.2 Arbetet i våra verksamhetsländer

Tanzania

Det 9:e Agroforestry-symposiet i Musoma lockade över 5 000 deltagare och betonade agroforestryns roll för matsäkerhet och klimatesiliens. Vi-skogen deltog även i den årliga nationella lantbruksmässan, Nane Nane, där ASILI-B-programmet presenterades för att främja agroekologi och bevarandet av biologisk mångfald. Fem nya partners anslöts efter en utlysning av konceptnoter, och utbildningar hölls inom klimatförändringar, resursmobilisering och jämställdhet. Plan Vivo:s årsrapporter (2020-2023) skickades in för verifiering. Kaffeprojektet Code-P avslutades efter att ha pågått i fyra år och det med framgångsrika resultat (se mer i avsnittet om resultat).

Kenya

Under Open Learning Week i Kitale lyftes traditionella livsmedels betydelse för näring fram. Fem nya partners anslöts i torra och halvtorra områden med fokus på bevarande av biologisk mångfald och hållbara försörjningsmöjligheter. Mt. Elgon Carbon Project slutförde sin andra verifiering, medan Kenya Agricultural Carbon Project (KACP) återfördes till direkt förvaltning. Restore4More-projektet lanserades för att utöka restaureringen av betesmarker, och Radiohjälpens projekt gjorde framsteg genom att etablera skolträdgårdar och borrhål, trots förseningar orsakade av översvämningar.

Uganda

Sju nya partners anslöts till verksamheten, varav vissa placerades i Incubation Hub och andra påbörjade pilotprojekt. Etableringen av ett Agroforestry Training Center har påbörjats i Soroti City East för att tillhandahålla praktisk utbildning. Holistisk uppföljning och kvartalsvisa planeringsmöten genomfördes med partners, inklusive utbildning i bedrägeriförebyggande åtgärder. Personal och partners fick utbildning i resultatbaserad projektledning, social ansvarighetsövervakning och personlig säkerhet. Operativa förbättringar inkluderade inköp av fordon och uppgraderingar av infrastruktur.

5.Resultat och effekter av vårt arbete 2024

5.1 Resultat

Under 2024 planterade Vi-skogen tillsammans med partnerorganisationer 2,8 miljoner träd. Genom att kombinera träd, buskar och grödor i agroforestrysystem hjälper vi småskaliga bönder att skapa hållbara och produktiva jordbruk. Under 2024 deltog över 121 828 småskaliga bönder i våra projekt.

Metoderna vi lär ut sammanfattas i Sustainable Agriculture Land Management (SALM), och under 2024 använde över 62 000 familjer dessa hållbara jordbruksmetoder. För dem betyder agroforestry inte bara fler träd – det betyder tryggare skördar och mer näringsrik mat direkt från den egna jorden.

Men vårt arbete stannar inte vid mat på bordet. När de grundläggande behoven är säkrade kan vi ta nästa steg. Genom entreprenörskurser och spar- och lånegrupper (VSLA) får småskaliga bönder tillgång till kapital och verktyg för att utveckla sina verksamheter. Under 2024 hade 21 297 bönder tillgång till finansiella tjänster, vilket möjliggjorde investeringar i deras jordbruk och framtid.

Samtidigt samarbetar vi med bondeorganisationer för att ge småskaliga bönder en starkare röst. Genom organisering får de bättre möjligheter att påverka, säkra sin tillgång till marknader och stärka sin ekonomiska ställning. Under 2024 var över 110 000 småskaliga bönder medlemmar i sådana organisationer – en siffra som visar på kraften i samarbete.

Resultat ASILI-B-programmet 2024, uppdelat på resultatområden:

Starkare organisationer: förbättrad styrning, ekonomi och jämställdhet; fler kvinnor i ledande roller (bl.a. 9 partnerorg. i Uganda, 4 i Tanzania).

Klimat & biologisk mångfald: 39 238 bönder antog hållbara metoder; 2 606 631 träd planterades; 11 735 ha övergick till hållbart bruk; 39 plantskolor etablerades; energisnåla spisar hos 2 720 hushåll och 57 solpaneler installerade. Exempel: majsutbytet i Tanzania ökade från 550 kg till 1 550 kg/acre.

Livsmedels- och näringstrygghet: 1 829 hushåll i Tanzania fick ökad tillgång till näringsrik mat; 1 084 köksträdgårdar; 72 275 fruktträd. I Kenya utbildades 743 barn i köksträdgårdar; i Uganda utbildades 2 790 bönder i skördeförvaring.

Försörjning: Tanzania – 3 589 utbildade i IGAs, 1 269 ökade sina inkomster; Kenya – 2 578 fick krediter via spargrupper, 1 639 ökade inkomster via lokala grödor.

Påverkan: Kenya – 270 bönder utbildades i policy; ökade jordbruksbudgetar regionalt. Tanzania – nationell agroforestry-strategi lanserades (mål: återställa 5,2 miljoner ha; Vi-skogen aktiv i processen). Uganda – stärkt arbete för kvinnors markrättigheter.

Kaffeprojektet CODE-P

CODE-P var ett fyraårigt projekt i södra Tanzania där Vi-skogen, tillsammans med partners, stärkte småskaliga kaffeodlare genom agroforestry, utbildning och förbättrade odlingsmetoder. Projektet fokuserade särskilt på att inkludera kvinnor och unga, stärka kooperativens kapacitet och förbättra tillgången till rättvisa marknader.

Avslut och resultat (maj 2020–juni 2024):

Produktivitet: genomsnittligt kaffe per träd ökade från 0,4 kg → 0,6 kg.

Total produktion: upp 36 % – från 24 434 ton → 33 231 ton.

Trädplantering: 298 806 träd planterade (99,6 % av målet); 95 % överlevnadsgrad (över målet 85 %)

Efterbehandling: 14 429 bönder förbättrade efterbehandlingsmetoder.

Pris till odlare: snittpris ökade 21 % – från 5 200 TZS/kg → 6 300 TZS/kg.

Sysselsättning: 11 329 nya jobb, varav 8 028 för unga kvinnor och män.

Kenya Agricultural Carbon Project (KACP)

KACP ett av Vi-skogens projekt med inriktning mot kolinbidning. Träd på bönders gårdar binder kol och ger samtidigt bättre skördar. Projektet ligger i västra Kenya och riktar sig till småskaliga bönder som har tillgång till mindre än 1 hektar mark. Cirka 30 000 bönder medverkar i projektet, varav 70 % är kvinnor.

Nyckelresultat 2024:

Inom klimatanpassning och hållbart jordbruk utbildades 8 865 bönder i metoder som kompostering, vattenbevarande och skadedjurshantering, vilket resulterade i att 4 234 hektar mark nu odlas hållbart och 229 702 träd planterades.

För att förbättra försörjningsmöjligheter fick 367 bönder utbildning i fjäderfäuppfödning och 2 500 bönder tillgång till startfrön. 413 bönder utbildades i tomatodling och 257 i bananodling, där 290 anlade kompostering. Spar- och lånesystem infördes i 82 bondegrupper.

Skolmatsprojektet i West Pokot, Kenya (Radiohjälpen/Världens Barn): 9 skolor, skolträdgårdar, vatteninsatser (brunnar), fritidsaktiviteter; igång efter översvämningsförseningar.

Incubation Hub: kapacitetsstöd till 16 mindre bondeorganisationer – flera har efter processen kunnat bli Vi-partners.

Så har Vi-skogen påverkat policy, forskning och opinion 2024:

- Publicerat policybrief: "Sju skäl att investera i agroforestry för återuppbyggnad och reformer i Ukraina" (lansering i Stockholm; huvudtalare bl.a. Margot Wallström).
- Medverkat på IUFRO World Congress i Stockholm (monter, släpp av policybrief om agroforestry bioenergi).
- Vid COP29 deltog Vi-skogen som talare i Kenyas NDC-paviljong, vilket stärkte vår roll som expertorganisation och bidrog till att agroforestry lyftes i policydialoger.
- I samband med lärandedagarna vid Agroforestry Training Center i Kenya arrangerade Vi-skogen Roots and Recipes – ett evenemang som lyfte traditionell mat som en del av hållbart jordbruk och förbättrad livsmedelssäkerhet. Genom att samla bönder från tre länder och livestreama till bredare publik bidrog evenemanget till att synliggöra agroforestrys roll i näringsfrågor och stärka det lokala påverkansarbetet.
- Det årliga agroforestry-symposiet, arrangerat av Vi-skogen i Tanzania vid Agroforestry Training Centre i Musoma samlade över tusen deltagare, inklusive representanter från regeringen, bönder och samhällsledare. Symposiumet öppnades av Dunstan Kitandula, Tanzanias biträdande minister för naturresurser och turism.

Synlighet i media

- BBC lyfte Vi-skogen som gott exempel på klimatanpassning (bonden Prisca Mayende).
- TV4 & Sveriges Radio: intervju med GS Charlotta Szczepanowski om minskad pantintäkt.
- Postkodmiljonären (12 okt): film om Vi-skogen med småskaliga bonden Metrine Wanjala.
- Debatt i Aktuell Hållbarhet: agroforestry som nyckel till biologisk mångfald (inför COP16).
- NTV Kenya: inslag om Roots and Recipes

5.2 Utvärdering av effekter – när träd förändrar liv

Under 2024 planterade Vi-skogen 2,8 miljoner träd och över 62 000 bondefamiljer tog del av utbildning i hållbara jordbruksmetoder. Men bakom siffrorna finns något större – berättelser om förändring, trygghet och framtidstro.

Träden vi planterar är inte bara gröna blad i landskapet. De är en del av ett system som ger småskaliga bönder möjlighet att skapa produktiva och hållbara jordbruk. Genom att kombinera träd, buskar och grödor i agroforestrysystem kan bönder skörda mer på samma markyta, utan att behöva konstgödsel eller bekämpningsmedel. Jorden blir friskare, mer motståndskraftig mot klimatförändringar och bättre rustad när extremväder slår till.

För många familjer innebär detta att de inte längre behöver oroa sig för var nästa måltid ska komma ifrån. I stället kan de skörda färska frukter och grönsaker året om – ofta med ett överskott att sälja. Den extra inkomsten gör stor skillnad. Föräldrar berättar stolt att de nu har råd med skolvgifter, och i vissa fall även högre utbildning för sina barn. Tryggheten skapar inte bara bättre levnadsvillkor – den minskar också oron för framtiden.

Vi får ofta höra direkt från bönderna hur vårt arbete påverkat deras liv. Metrine Wanjala, en av de 30 000 deltagarna i projektet KACP, berättar:

"Min gård var sandig och stenig, och skördarna var dåliga. Med hjälp från Vi-skogen lärde vi oss att plantera träd som inte bara ger frukt, utan också stabiliserar marken och förbättrar jordens bördighet. Nu har vi varierad mat, flera inkomstkällor och barnen går i skolan. Vårt liv har förändrats."

Vitus Lyella, 29 år och kaffebonde i Tanzania, deltog i CODE-P-projektet:

“Med 800 kaffeträd fick jag bara 15 säckar – det var en ständig kamp. Genom CODE-P fick jag testa en ny kaffesort som är motståndskraftig mot sjukdomar. Nu får jag upp till 40 säckar. Jag har kunnat bygga ett större hus till min familj. Livet har förbättrats avsevärt.”

Effekterna av vårt arbete sträcker sig också bortom den enskilda gården. När fler träd planteras bekämpas klimatförändringar, samtidigt som människor får bättre försörjning och mer mat på bordet. Vi-skogens arbete bidrar till ökad jämställdhet, finansiell trygghet och starkare bondeorganisationer.

Vårt påverkansarbete har också fått genomslag. Vi är med och formar jordbruks- och skogspolitik i Kenya, Uganda och Tanzania. Att Sida utsett Vi-skogen till en go-to-organisation inom hållbart jordbruk är ett tydligt erkännande av vår expertis.

Den nuvarande strategin fokuserar på att stärka bondeorganisationer, öka biologisk mångfald och motståndskraft mot klimatförändringar, förbättra livsmedelstryggheten och skapa hållbara försörjningsmöjligheter – med särskilt fokus på kvinnor och unga. Resultaten från året visar att vi är på rätt väg.

6. Hur Vi-skogen mäter effekt

6.1 Mått som Vi-skogen använder för att mäta prestationer och utfall

Före varje program/projekt görs en utvärdering för att kunna mäta och verifiera resultat. Innan varje program/projekt påbörjas görs en baslinjestudie som visar på nuläget och vad vi planerar att uppnå under projektets gång. Vår strategi har tydligt definierat de områden där vi skulle fokusera och uppnå resultat. Vi har ett övergripande programramverk för implementeringen av strategin med tydliga *outcomes* som våra program/projekt redovisar resultat i relation till.

Vi-skogen använder en rad kvantitativa och kvalitativa verktyg och metoder för att mäta prestationer och utfall. Vi använder flera verktyg för att samla in data för uppföljning och rapportering. Till exempel *Kobollect* för datainsamling, *Jupyter* för dataanalys, mobiltelefoner för utskick av data från bönder. För hushållen görs en *Household survey* om den ekonomiska och sociala situationen innan projektet börjar. Några hushåll utvecklar en *Household Road Map* för hur de vill ta sig ur fattigdom. Våra implementerande partners rapporterar kvartalsvis mot definierade indikatorer direkt i ett partnersportal. Det görs även kvalitativ datainsamling som berättar om framgångar och exempel på resultat.

All data och information som samlas in analyseras för att följa upp att Vi-skogen verkligen gjort det man lovat att göra i strategier, policys och projektplaner. Det görs också externa och interna utvärderingar som undersöker och verifierar rapporterade resultat och prestationer.

Här är exempel på vilka verktyg och metoder Vi-skogen använder, samt förklaringar av hur de används för att mäta resultat och utfall:

Key Performance Indicators (KPIs) är ett direkt mått som mäter kvantitativa presentationer och utfall som till exempel hur många träd som planterats eller hur många som gått en utbildning. Data samlats in via ett projekthanteringssystem som kallas DevIndicator. Nedan är ett urval av indikatorer som Vi-skogen mäter årligen:

- Antal planterade träd.
- Ökning av jordbruksareal som brukas med hållbara metoder.
- Ökning i genomsnittlig inkomst för familjer med småskaliga jordbruk.

- Ökning av antal hushåll som anger att de tillämpar ett gemensamt beslutsfattande.
- Ökning av antalet kvinnor och unga vuxna som anslutit sig till bondeorganisationer.
- Antal bönder som deltagit i utbildningar i agroforestry och/eller hållbart jordbruk.
- Antal sticklingar som delats ut för plantering.
- Lagring av koldioxid i träd.

Basvärde-studier (baseline studies) är ett verktyg för systematisk insamling av kvalitativa och kvantitativa data. Studierna beskriver situationen, nuläget, i relation till mål och syfte för ett projekt eller program innan det sätts i gång. Dessa värden för hur det såg ut innan projektet startade skrivs in i resultatmatrisen.

Resultatmatris (Logical Framework Approach) är ett verktyg för planering, uppföljning och utvärdering. Det används för att följa och rapportera vilka resultat man når efter en viss tid i ett projekt eller program jämfört med de indikatorer och basvärden som togs fram vid starten.

Uppföljningsplan: Baserat på resultatmatrisen tas en uppföljningsplan fram. Planen beskriver vilken data som ska samlas, hur och när. Den specificerar också roller och ansvar för insamling av data genom hela projektet eller programmet.

Enkätundersökningar (endline surveys) görs i slutet av ett projekt eller program. På Vi-skogen görs de ofta digitalt genom verktyget Kobo Toolbox. Undersökningarna mäter om uppsatta mål och indikatorer har uppnåtts eller inte i relation till basvärden.

6.2. Processen för att samla in data och beräkna rapporterade mätresultat

Olika kontor ansvarar för att rapportera in olika indikatorer. Vissa indikatorer rapporteras in av Vi-skogens partnerorganisationer medan andra rapporteras in av personal på land-, region- och huvudkontor. Genom att följa upp indikatorerna löpande kan Vi-skogen utvärdera om de kortsiktiga och långsiktiga målen kommer att uppnås.

Varje år genomförs ett gediget planerings- och uppföljningsarbete inom de olika delarna av organisationen. Det görs för att säkerställa ett systematisk lärande och förbättringsarbete.

Vi-skogen strävar efter att hela tiden utvecklas. Organisationen genomför återkommande genomlysningar av sina indikatorer för att säkerställa att det som mäts fångar arbetssätt och strategier på bästa möjliga sätt. Vi-skogen omvärldsbevakar och analyserar utvecklingen inom egna sakfrågor och arbetsområden för att kunna fortsätta vara en relevant aktör. Organisationen arbetar också för att kontinuerligt ta vara på kunskaper och erfarenheter internt.
